

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu**

Poznań, dnia 29 kwietnia 2011 r.

**Pani
dr inż. Hanna Wiśniewska-Weinert
Dyrektor
Instytutu Obróbki Plastycznej w Poznaniu**

LPO-4101-03-01/2011
P/11/159

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Poznaniu przeprowadziła w Instytucie Obróbki Plastycznej w Poznaniu, zwanym dalej Instytutem, kontrolę w zakresie gospodarowania majątkiem w latach 2009-2010.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 6 kwietnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Dyrektor niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych uchybień, gospodarowanie przez Instytut majątkiem w kontrolowanym okresie.

1. W latach 2009-2010 Instytut – poza podstawową działalnością badawczo-rozwojową – prowadził także działalność gospodarczą na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej², w zakresie i formach określonych w jego statucie oraz działalność związaną z wynajmem posiadanych wolnych powierzchni i pomieszczeń, niewskazaną w tym statucie.

Z tytułu prowadzenia działalności związanej z wynajmem Instytut uzyskał przychody – ewidencjonowane na wyodrębnionych kontach księgowych – w wysokości 2 042,2 tys. zł w 2009 r. oraz 2 081,4 tys. zł w 2010 r. Natomiast w przypadku działalności Instytutu prowadzonej w pozostałym zakresie, zakwalifikowanej wg obowiązującego wówczas statutu do kategorii działalności gospodarczej, część tej działalności związana ze świadczeniem usług niemających charakteru badawczego (np. usług w zakresie kontroli jakości, poligrafii, ciecienia prętów ze stali zbrojeniowej i transportu wózkiem widłowym) była wydzielona pod względem finansowym i rachunkowym, a część tej działalności, polegającej na świadczeniu usług w zakresie badań i analiz technicznych, wytłaczania i prasowania metali, metalurgii

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.

² Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095, ze zm.

proszków oraz usług związanych z wytwarzaniem artykułów kutych w matrycy zamkniętej ze stali, traktowana była przez Instytut, jako działalność badawczo-rozwojowa i w następstwie tego nie została wydzielona pod względem finansowym i rachunkowym z jego działalności podstawowej (określonej w § 4 ust. 1-3 statutu). W ocenie NIK było to niezgodne z art. 2 ust. 5 obowiązującej do dnia 30 września 2010 r. ustawy z dnia 25 lipca 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych³ oraz § 4 ust. 5 statutu. Z ustaleń kontroli wynika, że z tytułu prowadzenia działalności w ww. zakresie Instytut osiągnął przychody w wysokości 3 554,6 tys. zł w 2009 r. i 1 399,0 tys. zł w 2010 r., w tym tylko przychody w wysokości odpowiednio 14,8 tys. zł (4,2%) i 18,3 tys. zł (13,1%) zostały zaewidencjonowane na wyodrębnionych kontach księgowych.

Prowadzona przez Instytut działalność związana z wynajmem wolnych powierzchni i pomieszczeń nie ograniczała podstawowej działalności badawczo-rozwojowej Instytutu.

W badanym okresie Instytut nie odprowadzał podatku dochodowego od przychodów uzyskanych z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Ze złożonych na tę okoliczność wyjaśnień wynika, że dochody z tej działalności przeznaczone zostały na jego cele statutowe i w następstwie tego korzystał on ze zwolnienia z podatku dochodowego na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych⁴.

2. NIK pozytywnie ocenia sytuację ekonomiczno-finansową Instytutu, który w latach 2009-2010 osiągnął dodatni wynik finansowy (zysk netto) w wysokości odpowiednio 373,7 tys. zł i 360,8 tys. zł. W szczególności NIK pozytywnie ocenia sposób w jaki wraz ze wzrostem przychodów Instytutu o 52,5% (z 13 772,46 tys. zł w 2009 r. do 20 997,36 tys. zł w 2010 r.) zmieniała się ich struktura: wzrósł udział środków budżetowych przeznaczonych na naukę i pochodzących z projektów strukturalnych z łącznej kwoty 5 885,7 tys. zł w 2009 r. (co stanowiło 42,7% przychodów ogółem) do 12 666,1 tys. zł w 2010 r. (co stanowiło 60,3% przychodów ogółem Instytutu) oraz udział przychodów ze sprzedaży produktów i usług przypisanych do działalności badawczo-rozwojowej Instytutu z kwoty 1 836,4 tys. zł (13,3% przychodów ogółem Instytutu) do 4 605,6 tys. zł (21,9% przychodów ogółem Instytutu). Zmalał natomiast udział przychodów z wykorzystania majątku na cele pozastatutowe z 15% w 2009 r. do 10% ogółu przychodów w 2010 r.

Należy podkreślić, że jednocześnie Instytut terminowo regulował swoje zobowiązania, które w badanym okresie zmniejszyły się o 16,8% (z kwoty 17 395,16 tys. zł na koniec 2009 r. do 14 468,80 tys. zł na koniec 2010 r.) oraz skutecznie egzekwował należności. Posiadane przez Instytut należności krótkoterminowe zmniejszyły się bowiem o 52,42% (z kwoty 3 120,09 tys. zł na koniec 2009 r. do 1 484,42 tys. zł na koniec 2010 r.).

3. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia sposób, w jaki Instytut gospodarował swoim majątkiem, w szczególności rozporządzał składnikami mienia trwałego. Wszystkie składniki majątkowe ujęte były (rzeczowo i wartościowo) w ewidencji księgowej Instytutu oraz inwentaryzowane stosownie do postanowień art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁵. Zgodnie z art. 31-33 przywołanej ustawy, Instytut dokonywał ich amortyzacji.

³ Dz. U. z 2008 r. Nr 159, poz. 993, ze zm.

⁴ Dz. U. z 2000 r. Nr 54, poz. 654, ze zm.

⁵ Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223, ze zm.

W latach objętych kontrolą Instytut posiadał prawo użytkowania wieczystego 10 działek gruntu będących własnością Skarbu Państwa o łącznej powierzchni 3.0564 ha oraz prawo własności 18 budynków o łącznej powierzchni użytkowej 9 866,50 m² posadowionych na tych działkach. Instytut dysponował dokumentacją określającą stan prawny i techniczny tych nieruchomości. Zgodnie z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane⁶ dla wszystkich budynków i budowli zostały założone, a następnie prowadzone były na bieżąco książki obiektu budowlanego. Wszystkie obiekty poddane zostały także kontrolom wymaganym dyspozycją art. 62 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 ww. ustawy (kontrole te przeprowadzały osoby posiadające stosowne uprawnienia), za wyjątkiem 5-letniej kontroli kompleksowej instalacji elektrycznej. W miejsce tej kontroli przeprowadzane były kontrole instalacji elektrycznych znajdujących się w poszczególnych obiektach. Kierownik działu techniczno-administracyjnego i logistyki odpowiedzialny za przeprowadzenie tej kontroli wyjaśnił, że została ona przewidziana w planie finansowym Instytutu na I półrocze 2011 r.

W badanym okresie Instytut zawarł trzy nowe umowy najmu (dwie z nich dotyczyły terenu pod nośnik reklamowy, a jedna umowa dotyczyła najmu 6 m² powierzchni magazynowej) oraz sprzedał 14 składników majątku trwałego o łącznej wartości 30 295 zł. Transakcji tych dokonał w trybie bezprzetargowym, korzystając z dyspozycji § 28 pkt 1 i 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 października 1993 r. w sprawie zasad organizowania przetargu na sprzedaż środków trwałych przez przedsiębiorstwa państwowe oraz warunków odstąpienia od przetargu⁷.

Wszystkie składniki majątku trwałego oddane przez Instytut w najem lub dzierżawę udostępnione były na podstawie umów zawierających zapisy zabezpieczające interesy Instytutu. Korzystając z tych zapisów Instytut, w obu latach objętych kontrolą, dokonał waloryzacji stawek czynszu o współczynnik inflacji.

4. Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli, sposób w jaki Instytut gospodarował swoim majątkiem należy ocenić pozytywnie.

W latach objętych kontrolą Instytut zwiększył o 260% wartość netto (tj. po uwzględnieniu umorzenia) posiadanej aparatury naukowo-badawczej z kwoty 462,0 tys. zł według stanu na dzień 31 grudnia 2008 r. do 1 662,4 tys. zł według stanu na dzień 31 grudnia 2010 r. (wartość brutto tej aparatury wzrosła odpowiednio z 6 236,7 tys. zł do 7 311,4 tys. zł). W następstwie tego, poziom wyposażenia Instytutu w aparaturę w stosunku do potrzeb wzrósł – w ocenie Pani Dyrektor – z 35% w 2008 r. do 55% w 2010 r. Źródłem zwiększenia wartości aparatury naukowo-badawczej były m.in. zakupy (bez modernizacji) tej aparatury o łącznej wartości 2 363,2 tys. zł.

Dokonując zakupów aparatury o wartości powyżej 14 000 euro Instytut udzielał zamówień publicznych w trybie przetargu nieograniczonego. Badanie wszystkich przeprowadzonych w tym okresie postępowań przetargowych na zakup aparatury naukowo-badawczej o łącznej wartości netto 1 850,6 tys. zł wykazało, że przy udzielaniu tych zamówień Instytut przestrzegał przepisy ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień

---

⁶ Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623, ze zm.

⁷ Dz. U. z 1993 r. Nr 97, poz. 443, ze zm.

publicznych⁸. Podkreślenia wymaga również fakt, że przydatność posiadanej aparatury naukowo-badawczej była w Instytucie stale monitorowana.

5. W 2009 r. Instytut, za zgodą Ministra Gospodarki, nabył dwa udziały o wartości nominalnej 500 zł każdy w spółce „Instytut Obróbki Plastycznej – Zakład Doświadczalny” Sp. z o.o., co sprawiło, że stał się jedynym właścicielem tej spółki. NIK nie wnosi uwag w tym zakresie. Z tytułu posiadanych 100% udziałów w ww. spółce Instytut otrzymał w 2010 r. dywidendę w wysokości 11 381,00 zł.

6. Instytut rzetelnie opracował i aktualizował plany rzeczowo-finansowe na lata 2009-2010, które każdorazowo zaakceptowane zostały przez Radę Naukową i w pełni wykonane. Przychody uzyskane w 2009 r. były nieznacznie niższe od planowanych i wyniosły 98,36% natomiast w 2010 r. były wyższe niż planowano o 13,08%.

Sprawozdania finansowe za lata objęte kontrolą opracowane zostały terminowo i zawierały rzetelne dane wynikające z ewidencji finansowo-księgowej Instytutu. Sprawozdania te uzyskały pozytywną opinię Rady Naukowej Instytutu, a sprawozdanie za 2009 r. zostało zatwierdzone przez Ministra Gospodarki.

Terminowo i rzetelnie sporządzone i przekazane zostały za ww. okresy także sprawozdania PNT-01.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Wyodrębnienie pod względem rachunkowym i finansowym z działalności podstawowej i związanej z nią – w myśl postanowień zawartych w obowiązującym statucie – innej działalności prowadzonej przez Instytut.

2. Przeprowadzenie przeglądu okresowego instalacji elektrycznej wymaganego art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo budowlane.

Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Poznaniu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Dyrektor, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Poznaniu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

---

⁸ Dz. U z 2010 r. Nr 113, poz. 759, ze zm.